

ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO

90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29

sekretariat ds. doskonalenia tel./fax 42 678 10 85

e-mail: wcdnikp@wckp.lodz.pl

dyrektor tel. 42 678 33 78, fax 42 678 07 98

www.wckp.lodz.pl

Łódź, dnia 4 września 2015 r.

KOMUNIKAT NR 1

PRACOWNI EDUKACJI HUMANISTYCZNEJ

ROK SZKOLNY 2015/2016

XLVI OLIMPIADA LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO

Olimpiada Polonistyczna, organizowana bez przerwy od 1970 roku, zawsze cieszyła się dużym zainteresowaniem uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Jej finalistami i laureatami było wielu wybitnych badaczy z różnych dziedzin humanistyki, profesorów, nauczycieli akademickich i szkolnych, a także znanych uczestników życia publicznego i działaczy na polu kultury. Zdaniem prof. dr hab. Teresy Kostkiewiczowej „udział w Olimpiadzie daje uczniom możliwość pogłębienia wiedzy humanistycznej, sprawdzenia własnych możliwości intelektualnych, przeżycia szczególnego spotkania z rówieśnikami o podobnych zainteresowaniach oraz ze znanymi badaczami literatury i języka”. W Olimpiadzie Polonistycznej prowadzona jest również specjalizacja teatrologiczna, uczniowie mogą ją wybrać już na I etapie, a uzyskanie tytułu laureata tej specjalności pozwala dostać się bez egzaminu na wydziały wiedzy o teatrze, m.in. w Akademii Teatralnej w Warszawie.

Organizatorem Olimpiady jest Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie (najważniejsza placówka polonistyczna w kraju), przy którym powołany został Komitet Główny OLiJP. To Komitet odpowiada za opracowanie terminarza, pytań, testów, zadań konkursowych oraz regulaminu, a także za przeprowadzenie zawodów. W jego skład wchodzi pracownicy IBL PAN, a także ludzie nauki z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Warszawskiego, Wrocławskiego, Adama Mickiewicza w Poznaniu, Gdańskiego, UMCS w Lublinie etc. (łącznie ok. 40 osób). Podstawą przygotowania do konkursu jest, aktualizowany co kilka lat, *Przewodnik po tematach OLiJP* (opublikowany w wersji elektronicznej), zawierający wybrane zapisy regulaminowe, zasady udziału w poszczególnych etapach, instrukcję przeprowadzenia zawodów I stopnia w szkole, wreszcie szczegółowy wykaz tematów do przygotowania na III etap Olimpiady wraz z hasłowymi wskazówkami dotyczącymi ich problematyzowania, sposobem opracowania, szeroką bibliografią, która obejmuje również dzieła przywołujące konteksty filozoficzne, estetyczne i społeczne oraz listę lektur z literatury polskiej i światowej dla wszystkich uczestników Olimpiady. Przewodnik ten mogą wykorzystywać w swojej codziennej pracy nauczyciele języka

polskiego szkół ponadgimnazjalnych, by unowocześnić proces kształcenia i wzbogacić swoje zajęcia o nowe treści.

W poszczególnych regionach nad właściwym przebiegiem Olimpiady czuwają komitety okręgowe. Obszar ich działalności zasadniczo pokrywa się z obecnymi granicami województw.

Komitet Okręgowy w Łodzi, któremu przewodniczy prof. zw. dr hab. Jacek Brzozowski (UŁ), może pochwalić się dużymi osiągnięciami na polu olimpijskich zmagania. W minionym roku szkolnym spośród **11 uczniów**, którzy zostali przez Komitet Główny zakwalifikowani się do zawodów centralnych, **7 zostało finalistami, 3 – laureatami.**

Lista finalistów i laureatów okręgu łódzkiego w roku szkolnym 2014/2015:

- **Gabriela Cąber** – finalistka (XXI LO w Łodzi; nauczyciel-opiekun: Marta Oleksik)
- **Maciej Czerwiński** – laureat (I LO w Łodzi; nauczyciel-opiekun: Bożena Anuszczyk)
- **Arkadiusz Domasat** – laureat (III LO w Łodzi; nauczyciel-opiekun: Jolanta Kupis)
- **Magdalena Krysiak** – laureatka (XXI LO w Łodzi; nauczyciel-opiekun: Katarzyna Józefczyk)
- **Dominika Misztela** – finalistka (I LO w Piotrkowie Trybunalskim; nauczyciel-opiekun: Adam Grelowski)
- **Mariusz Olczykowski** – finalista (I LO w Bełchatowie; nauczyciel-opiekun: Jolanta Stepanów)
- **Dominik Olech** – finalista (ZSO w Łasku-Kolumnie; nauczyciel-opiekun: Agnieszka Palinceusz)
- **Anna Pobudejska** – finalistka (I LO w Wieluniu; nauczyciel-opiekun: Tomasz Wasiak)
- **Beata Waszczykowska** – finalistka (PLO UŁ w Łodzi; nauczyciel-opiekun: Monika Kaźmierczak)
- **Marcin Zazulak** – finalista (III LO w Łodzi; nauczyciel-opiekun: Jolanta Kupis)

Wszystkim laureatom i finalistom należą się szczerze gratulacje – tak wspaniałe osiągnięcia muszą budzić podziw. Trzeba również wyrazić uznanie dla efektywnej pracy nauczycieli opiekujących się Olimpijczykami, a także podziękować dyrektorom szkół za stworzenie dogodnych warunków, umożliwiającym młodym pasjonatom literatury i języka polskiego rozwijanie humanistycznych zainteresowań. Tym bardziej, że Olimpiada Polonistyczna jest konkursem wyjątkowo trudnym, bowiem olimpijskie zmagania to nie tylko sprawdzian wiedzy i umiejętności, ale również ważna próba charakteru. Aby zwycięsko przejść poszczególne stopnie eliminacji, trzeba wykazać się zarówno kulturą literacką i kompetencjami językowymi, jak i wytrwałością, ambicją, hartem ducha, umiejętnością radzenia sobie ze stresem i presją.

Terminy XLVI Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w roku szkolnym 2015/2016:

I etap – zawody szkolne powinny odbyć się w szkołach **do końca listopada 2015 r.**; dokumentację zawodów szkolnych należy przesłać do Komitetu Okręgowego w Łodzi **do 11 grudnia 2015 r.**

II etap – **13 lutego 2016 r.** (część pisemna); **5 marca 2016 r.** (część ustna)

III etap – **6 - 9 kwietnia 2016 r.** w Konstancinie i Warszawie (dla uczestników z Polski)

Uczniowie, zainteresowani udziałem w XLVI OLiJP, muszą przejść przede wszystkim eliminacje szkolne, podczas których pod kierunkiem nauczyciela piszą obszerną pracę w formie rozprawki na jeden z wybranych tematów. Jej objętość winna wynosić 10-15 stron. Napisanie pracy wymaga zapoznania się z wybraną literaturą, dogłębnego przemyślenia problemu (o charakterze historycznoliterackim, teatrologicznym lub językoznawczym) i sposobu jego zaprezentowania. Po zrecenzowaniu prac przez nauczycieli uczniowie przeprowadzają we własnej grupie lub w większym gronie (klasowym, członków koła zainteresowań) prezentację swych rozprawek i dyskusję nad nimi prowadzoną przez nauczyciela.

W roku szkolnym 2015/2016 zaproponowano młodzieży **następujące tematy rozprawek:**

1. Poezja w języku łacińskim w dawnej Polsce.
2. Genologia Mickiewicza.
3. Obraz kobiet w twórczości Cypriana Norwida.
4. Pociąg jako symbol (w literaturze polskiej XIX i XX w.).
5. Plebejusz jako *obcy* polskiej kultury (na podstawie tekstów dziewiętnasto- i dwudziestowiecznych).
6. Świat rozstrzelany Andrzeja Trzebińskiego.
7. Człowiek w pułapce – sytuacja bohatera w polskim dramacie współczesnym.
8. Przestrzeń dialogu (*temat językoznawczy*).
9. Aktor: biografia – legenda (*temat z wiedzy o teatrze*).
10. Teatr publiczny w Polsce – historia i współczesność (*temat z wiedzy o teatrze*).

Najlepsze prace szkoła kieruje do Komitetu Okręgowego Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Łodzi i przesyła do 11 grudnia 2015 r. na adres Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego (90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29) lub XXVI LO (94-029 Łódź, ul. Wileńska 22a). Jury Komitetu Okręgowego czyta wszystkie nadesłane prace i wybiera autorów najlepszych z nich do zawodów II stopnia. Podstawowe kryteria oceny to: samodzielność i oryginalność opracowania, wyraziste zasady kompozycji, językowy poziom wypowiedzi (poprawność językowa, spójność wywodu, styl i odpowiedni dobór środków stylistycznych).

Zawody okręgowe składają się z dwóch części. Podczas części pisemnej uczniowie rozwiązują test językowy i piszą rozprawkę interpretacyjną lub historycznoliteracką. Podczas części ustnej uczestnicy „bronią” swojej pracy z etapu szkolnego, odpowiadając na stawiane przez członków Komisji pytania, związane z tematem i zawartością pracy oraz z historycznoliteracką i językową wiedzą ucznia. Szczęśliwcy, którym udało się z powodzeniem przebrnąć przez te wszystkie etapy, zostają skierowani do zawodów III stopnia i czekają na decyzję Komitetu Głównego o zakwalifikowaniu do dalszego udziału w Olimpiadzie.

Zawody ogólnopolskie też składają się z dwóch części, pisemnej i ustnej, ale stopień trudności konkursowych zadań jest tu oczywiście odpowiednio wyższy. Warto podkreślić wyjątkową atmosferę ostatniej fazy Olimpiady Polonistycznej, która rozwija się w gościnnych progach Domu Rekolekcyjnego, prowadzonego przez pallotynów w Konstancinie koło Warszawy. Podczas zawodów ogólnopolskich spotykają się uczestnicy Olimpiady z całej Polski, a także różnych stron Europy (np. Ukrainy, Litwy, Łotwy, Węgier).

Ponadto jest to również niepowtarzalna okazja, by bliżej poznać prawdziwe osobistości polskiej literatury, uczestniczyć w ich wieczorze autorskim, zadać twórcom pytania, kupić książkę z autografem pisarza. Na pewno wszyscy uczestnicy Olimpiady pamiętać będą spotkanie z Eustachym Rylskim, Tomaszem Różyckim, Stefanem Chwinem. Antonim Liberą.

Bardzo wartościowym aspektem Olimpiady są także konsultacje i warsztaty adresowane do uczestników konkursu, w Łodzi organizowane przez Komitet Okręgowy i Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Uczestnictwo w zajęciach prowadzonych przez pracowników naukowych Uniwersytetu Łódzkiego to dla uczniów wspaniała okazja, by doskonalić swoje umiejętności polonistyczne, wzbogacać wiedzę językową i dzielić się doświadczeniem z kolegami z innych szkół zainteresowanych literaturą i językiem polskim, a także, by poznać się i zaprzyjaźnić. W roku szkolnym 2015/2016 spotkania prowadzili: prof. Tomasz Cieślak, dr Przemysław Dakowicz, dr Anita Pawłowska, prof. Beata Burska-Ratajczyk. Uczniowie docenili wysoki poziom merytoryczny warsztatów i konsultacji, podkreślając ich przydatność w przygotowywaniu się do poszczególnych etapów Olimpiady.

Komitet Okręgowy w Łodzi ma nadzieję, że w roku szkolnym 2015/2016, podobnie jak w latach ubiegłych, nie zabraknie uczniów chętnych do zgłębiania wiedzy humanistycznej i zmierzania się z olimpijskimi wyzwaniem, do czego na pewno zachęcą nauczyciele języka polskiego. Olimpiada służy przywracaniu należnego miejsca w edukacji szkolnej wartościom humanistycznym, potwierdza wysoką rangę języka polskiego i polskiego piśmiennictwa w życiu społecznym, pozwala młodzieży głębiej rozpoznać narodową i europejską tradycję literacką oraz tożsamość kulturową. Są to zadania dla nauczycieli języka polskiego bardzo ważne, stanowiące esencję ich pracy. Ponadto Olimpiada Polonistyczna to nie tylko konkurs przynoszący zwycięzcom wymierne efekty w postaci zwolnienia z egzaminów, ale również intelektualna podróż i duchowa przygoda. Już zorganizowanie pierwszego etapu Olimpiady w szkole aktywizuje uczniów i przyczynia się do wzrostu zaciekawienia przedmiotami humanistycznymi. Ten piękny konkurs otwiera przed młodzieżą szansę osiągnięcia satysfakcji z własnych dokonań, a szkole zapewnia niekwestionowany prestiż.

Nauczycieli i uczniów zainteresowanych Olimpiadą zapraszam na stronę internetową <http://www.olijp.pl> (strona ta jest stale wzbogacana i uzupełniana).

Znajdziecie tu Państwo najważniejsze informacje dotyczące tego ważnego konkursu. Trzeba przede wszystkim zapoznać się z regulaminem Olimpiady i uprawnieniami finalistów oraz laureatów. Warto również przeczytać uwagi na temat sposobu pisania interpretacji i rozprawki, dyspozycje dotyczące pracy pisemnej.

Wszystkich informacji na temat Olimpiady udziela również sekretarz Komitetu Okręgowego w Łodzi – Danuta Górecka (danutagorecka@gmail.com) ŁCDNiKP – tel. 42 678-33 -78, kom. 512 354 482).

Opracowała:
Danuta Górecka
(nauczyciel-konsultant ŁCDNiKP)